

hetzelfde resultaat: ook bij de wetenschap is het geweten gemeed. Daar nu komt het der Overheid niet toe te beslissen, als die niet het zwaard des Geestes draagt, al Gods Woord. Daarom kan ook de Overheid niet beslissen bij verschil van wetenschappelijke beschouwing; maar dan kan zij dus ook geen hogescholen stichten en bezetten, want dit kan niet zonder keuze uit verschillende zienswijzen. Neutraliteit is onmogelijk en bestaat dan ook niet aan onze hogescholen. En stel, men koos beurtelings uit verschillende richtingen — zoo die alle geschikte mannen bezaten — dan nog is alleen bereikt een overbrengen van den strijd in den boeren der faculteiten, in de gehoorzelen, en schade wordt gebracht aan het gezag der wetenschap zoowel als aan de leiding der studenten.

Om dit algemeen erkend gevaar te ontvallen, men dan de godgeleerde faculteit wegnemen. Maar zoo schendt men den kring der wetenschappen en bereikt maar half zijn doel, want de geestelijke strijd blijft in de overige faculteiten.

Op dit standpunt staan eigenlijk onze Staatsuniversiteiten reeds. Het grondwettelijk beginsel eischt buitensluiting van de theologie, zie het ontwerp van wet op het H. O. (1868); vooral des Ministers nitspraak in de Memorie van Toelichting: „Geen beoogt behoort, dat de theol. faculteit niet langer kweekelingen kan vormen voor een bepaald kerkgenootschap. De vraag zou kunnen rijzen, of de theol. faculteit te behouden ware als orgaan voor de beoefening der godsdienstwetenschap in het algemeen, derhalve voor de zuivere historische en literaire vakken op het gebied der theologie.“ De Regeering duchtte in zoodanige faculteit hevigen strijd en kijnend leven en tucht. En is nu de theol. faculteit aan onze Staatsuniversiteiten iets anders, dan waarvoor de Regeering toen waarshoofde?

Hoort de senaten der Leidsche en der Stichtsche hogescholen, toen de tegenwoordige wet tot stand kwam: De Leidsche wilde een faculteit der godsdienstwetenschap (dus niet godgeleerdheid) overal; de Utrechtse behoud eener theol. faculteit voor leeren der Herv. Kerk, en vroeg een inrichting, zoo mogelijk, die haar bruikbaar maakte tegelijk voor het Roomsche en het Herv. Kerkgenootschap. Bleek dit onmogelijk dan zou de senaat toch haar opheffing niet durven aanraden. — En de uitkomst? Een theol. faculteit bezitten feitelijk de Staatsuniversiteiten niet meer; ook ondanks hetgeen art. 41 der wet zegt. In het ontwerp, door de Regeering ingediend, kwam zij niet voor; eerst door een amendement kwam zij er in, doch tijdelijk. De Minister achtte het 't best: haar tijdelijk te laten wat zij was, om der Herv. Kerk tijd te gunnen het onderwijs harer leeraars zelf te regelen, en het resultaat af te wachten. Het vonnis echter is reeds gedeeltelijk voltrokken, want wat den naam nog draagt verdient dien niet meer; de heer Wintgens noemt haar o. m. „een lichaam, waaraan het leven ontvolden is“ — een lijk dus. Eigenlijk is het een faculteit der godsdienstwetenschappen geworden, d. i. men leert er niet wat God is, en gedaan en gesproken heeft, maar wat de mensch (Jood of Heiden) van Hem denkt. Zoo is men dus op naturalistischen bodem gekomen. Is nu ook al het uitgangspunt niet de loochening Gods, dat doet niets ter zake voor den feitelijkheid toestand.

Uit dit een en ander blijkt alsoo de onmogelijkheid voor de Overheid om zelf hogescholen te stichten en te bezetten en te onderhouden, indien zij onpartijdig wil zijn en werkelijk de wetenschap bevorderen. Toch, de Theologie moet onderwezen en onderwezen in verband met de andere wetenschappen. Dus is er geen andere weg dan stichting van Vrije Universiteiten. Al het gezegde resumeerend, volgt daar dus uit, dat uit wetenschappelijk zoowel als uit staatkundig oogpunt de Vrije Universiteiten eisch zijn des tijds.

(Wordt vervolgd).

Binnenland.

DORDRECHT. Door de Doleerenden alhier werd Dinsdagavond in het lokaal van den heer v. d. Horst een vergadering gehouden. De heer Boon van 's-Gravenhage trad op als voorganger. Daarna werd onder leiding van den consulent, Dr. v. Veele, uit Klundert, overgegaan tot het kiezen van onderlingen en diakenen. Er werden acht onderlingen gekozen en vijf diakenen.

BLEISWIJK. Zondag 26 Juni trad alhier voor de doleerenden Dr. Geesink van Rotterdam in het Evangeliegebouw op. De saamgekomen menigte volgde spreker met aandacht bij een korte rede over Spreuken 38: 10. Voorts werden de benoemde onderlingen en diakenen in hun ambt bevestigd en tevens werd de Heilige Doop aan één kind toegeëld. Na de godsdiensttoetsing werd in een kerkzalenvergadering (tevens geprekeerd door den consulent Dr. Geesink) met de synodale hiërarchie gebroken en overgegaan tot de Dordtsche kerkenorde van 1618 en '19.

OUDE-BEERLAND. Dr. C. L. D. v. Coevorden, Assistent alhier heeft bij de godsdiensttoetsing op Zondagavond 26 Juni de gemeente bekend gemaakt, dat hij met de Synodale organisatie heeft gebroken.

SPRANG (N.B.). Reeds geruimen tijd hadden eenige gemeenelieden alhier geen vrede met de bestaande kerkelijke organisatie en zij men reedszamen uit naar den tijd, dat zij het knellende juk konden afschudden. Op een dier dagen gehouden vergadering heeft men den steun tot versterking der Synodale banden gegeven. In verzeniging met consulenten uit Vrijhoeve-Kapel, Bezoorn en Baardwijk is besloten, de deft. handelen op te treden en aanvankelijk werden de pogingen tot het heren van een lokaal met den besten uitslag beëindigd.

Te Vrijhoeve-Kapel is een geschikt terrein aangekocht, de benodigde gelden zijn beschikbaar en eersdaags zal het gebouw aanbesteed worden. Men heeft het in Augustus a. s. in gebruik te kunnen nemen. Het benoemen van kerkzalenleden zal nu spoedig plaats hebben.

APELDOORN. Onder begünstiging van schouwer, had den 22 Juni de Conferentie van Gereformeerde Belijders voor Apeldoorn en omstreken plaats. Voor een goedgevoelde zal opende Dr. v. Schelven van Dieren als consulent om half elf de vergadering.

Z.E.W. wees op het diepe verval, waarin de Gereformeerde kerken dezer landen gekomen waren en hoe iedere kerk zich weer te reformeeren had naar den Woord Gods, niet alleen door de zuivere prediking des Evangelies, maar ook door de bevestiging des Woords op 't aank der kerkregering.

In een uiteenlopend referat toonde Dr. Gangel van Aalten aan, waar de breuk der kerk ligt. Z.E.W. deed de volgende uitkomsten, dat de organisatie, waaronder we leefden, een wettelijke hiërarchie is, en dat de belijders des Heeren, door eigen zonde, dit net over zich hadden doen trekken, maar hoe deze deformatie weer leiden moest tot reformatie der kerk.

Dr. v. d. Bergh van Voorthuizen toonde de kerken die nog onder 't Synodale juk zijn aan de tien geboden des Heeren, en deed ons zien, hoe iedere kerkeraad onder 't Synodale juk zich zag op dag aan elk der tien geboden zwaarlijk bevestigd.

In 't debat, dat daarop volgde, werd geconstateerd, dat hoe Gereformeerde een predikant (die voor deze organisatie buigt) ook prediken mocht, de Gereformeerde Belijders bij zulk een niet ter kerk mochten en konden gaan, omdat hij in de bevestiging der Woord om kwam was, wat 't juk der kerkregering betrof, door de goddeloozen te rechtvaardigen en de rechtvaardigen te veroordeelen.

Na de pauze werden de plaatselijke aangelegenheden besproken, en de middelen, die te nemen waren tot kerkherstel.

Des avonds trad Dr. v. d. Bergh voor een groote schare belangstellenden op, om, alvorens 't aangezicht des Heeren te zoeken, aan te komen de rechte gestalte van een doleerende (slagende) kerk.

Z.E.W. deed dit naar aanleiding van 1 Samuel 9: 2b „En het geslacht huis Israels klaagde den Heere achtern.“

Met gespannen aandacht werd spreker aangehoord en, mocht 't zijn, tot verontmoediging en troost van al Gods volk!

Dat zulk een dag in 't jaar, zoo de Heere wil, door een dergelijken gevolgd zal worden, was oorzaak tot blijdschap.

DORDRECHT. Opnieuw is aan den kerkeraad der Herv. Gem. alhier, een verzoek gericht om de reformatie der kerk ter hand te nemen. Het verzoek is thans door 345 lidmaten getekend.

GARIP. Maandagmorgen 20 Juni ongeveer 9 ure kwam hier een wagen aanrijden, die voor de pastorie stilstond. Daar in zaten een paar mannen die de armoedigenrechtbank te Leeuwarden met twee getuigen, benevens drie politiegagenten; twee bevelen zaten in de dorpshierberg te wachten.

Men kwam, om bezig te leggen op het archief. De predikant zeide, dat hij niet liet in. Men wilde toen huisroeping doen en deed dit. De predikant liet het oordeel protest toe, omdat die mannen schriftelijk bericht bij zich hadden, wat inhield verlot der Rechtbank te Leeuwarden, om huisroeping te doen bij hem, bij den heer Lub, onderwijzer der Chr. school, en bij andere kerkzalenleden.

Onderzochten hebben zich de onderzochten hier heeren niet verder ingetrokken dan bij de twee eengezonden. De uitkomst toonde, dat hunne moede te vergeefs was geweest.

DOKKUM. De kerkeraad der Ned. Gereformeerde kerk (doleerende alhier heeft op den gedempten Oostersingel een vrij pand aangekocht, waar binnenkort een nieuw kerkgebouw zal verrijzen.

KRALINGEN. De kerkeraad der Ned. Herv. Gem. alhier heeft de heeren P. G. Winters, P. van Linschoten Pz., J. C. Krijgman en H. Lijth, die te zamen den kerkeraad der Ned. Gereformeerde gemeente (doleerende) aldaar vormen, van hun lidmaatschap bij de Ned. Herv. kerk ontsien verlaard.

DRIEBERGEN. Zondag is hier in de kerk voor de eerste maal de predikant des classis bestuurs, Dr. De Ligt, van Rhenen, opgetreden. De nieuwe president kerkvoord, de heer Koker, weigerde Dr. Barger den kansel te doen beklimmen en hield den toegang daartoe open voor Dr. De Ligt. Geheel dus in tegenstelling met wat de afgezet verlaard president kerkvoord deed. Dr. Barger probeerde, toen de toegang schriftelijk geweigerd was, in een impuls. De orde werd gelukkig niet verstoord.

LEIDERDORP. De kerkeraad der Ned. Herv. Gem. heeft 139 lidmaten, die de vorige week geen gehoor hadden gegeven aan de oproeping om voor hem te verschijnen, schuldig verklaard aan verstoring van orde en rust en aan overtreding van kerkelijke verordeningen, en hen van het lidmaatschap vervallen verklaard. Daarmede is, sedert het begin van den kerkelijken strijd te L., het getal der afgetreden gestegen tot 180.

DELFT. De kerkeraad der Ned. Herv. Gem. alhier zegt, het lidmaatschap der ontsuimden te hebben aan de onlangs bevestigde onderlingen, diakenen en leden der commissie voor de kerkelijke kas der Nederl. Gerf. (doleerende) kerk aldaar, alsmede aan de onderzochten van het verzoek, om de reformatie der kerk ter hand te nemen.

BENNEKOM. De orde werd hier Zondag 26 Juni, niet geroerd. Te 9 ure in den avond trad Dr. Geesink voor de Doleerenden op in de openbare school, die tot in alle hoeken was gevuld, en te 10 ure bedeld Dr. P. Romijn, uit Amst., den kansel der kerk, en sprak voor een kleine 75 personen. Geleijk gezegd, bleef hij rustig in de gemeente. Ter voorzitting in alle mogelijke gebeurtenissen waren evenwel 18 artilleristen en 10 rijkswachters aanwezig.

KLUNDERT. Zondag 26 Juni had alhier in ons kerkgebouw de bevestiging plaats van twee door de genoemde onderlingen, de heeren J. C. Punt en L. Dams. De twee plaatsen waren vacant gekomen, daar door het afwerpen van het Synodale juk, een onderling bedakte en een neutraal standpunt wilde innemen; terwijl de andere zich bestelt bij de kleine en uit alle richtingen bestaande tegenpartij, aanloot en alsoo door den raad der kerk niet meer als onderling wordt aangemerkt.

Het classicaal bestuur van Breda heeft hier de openbare school aangevraagd, om daar des Zondags de ringpredikanten in te laten optreden.

MIDDECHT. Door den kerkeraad der Ned. Gerf. kerk alhier werd deze dagen een zeer geschillig pond aangekocht, om tot noodkerk te worden ingericht. De belangstelling in de aangevangen reformatie der kerk alhier is steeds toenemende. Velen, die aanvankelijk van verre bleven staan, sluiten zich aan.

NIEUW-HEIWOET. Zondag predikte voor de Doleerenden alhier Dr. Buijman, van Zuidland, en bevestigde in het Evangeliegebouw de onderlingen en diakenen der Ned. Gerf. kerk. In dezelfde godsdiensttoetsing werden twee kinderen gedoopt.

VLAARDINGEN. Ook te dezeer plaats werd, geleijk gemeld is, in zake der Reformatie der kerk naar het ambt der geloovigen gehandeld en is het juk der Synodale voor de geleide gemeentelieden. De benoemde kerkzalenleden werden Zondag 26 Juni door den consulent, den Welbero. Heer Veder, in hun ambt bevestigd.

MAASSLUIS. Door stengerechtigde leden der Ned. Herv. gem. te dezeer plaats, welke met de Reformatie niet inslaggingen, is een nieuw college van notabelen, kerkvoogden en kerkeraad gekozen.

AAGTERKERKE. Bij den kerkeraad der Herv. gem. alhier is een adres ingediend, waarin verzoekt wordt kerkeraad te beleggen en adressanten op de vergadering toe te laten, teneinde met de leden van den kerkeraad de reformatie der kerk te bespreken. Dit verzoek is voor kennisgeving aangenomen.

(De Standaard.)

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

BREUGEN: Rotterdam, G. van Goor te Bunschoten en A. H. de Klerck te Ridderkerk. — Groningen, G. v. Goor te Bunschoten.

Christelijke Gereformeerde Kerken.

BEDANCK: Tilburg (als zending-leeraar), J. N. Lindeloof te Zutphen.

Synodale Genootschapskerken.

DRIETALEN: Tholen (vac. Crul), Klaarharm te Montfoort, van Coevorden, Adriaan te Oud-Beierland en Voul te Oldenbroek. (Vac-Schoon); Ynsdides te

Waspik, Feringa te Hien en Dodewaart en Wolf te Utrecht.

HONOREREN: Ellburg, J. W. H. Kalkman te Montster, — IJsselhuizen en Graffhorst, J. Renier te Elspeet, — Collimpiaat, G. P. Meloen te Kortenhof, — Wilnis en Oudhuizen, C. Bouthoorn te Sprang, — Wijngaarden, A. H. M. F. Römer te Buurmahlen, — Achlum, W. H. Snelidage te Surhuistum.

BEDANKT: Ammerstol en Hevelingen, J. A. T. Spierma Weiland te Dongen (cl. Breda). — Koudum (Fr.), Ph. Pater te Serooskerke. — Schied, P. Eisinga te Breda. — Morra en Looisens (Pr.), S. H. A. Eggenman te Hemelum. — Harderwijk, H. ten Kate te Wapenveld. — Stad aan het IJsselveld, W. Petri te Poeldersloot en Looisens. — Willemsoord, A. Gelderman te den Burg op Texel. — Serooskerke, H. Worst te Epe. — Schevevings, C. B. Oortbuis te Katwijk. — Zoetermeer en Zegwaard, J. Kuyman te Delft. — De Lier en Koudum, Ph. Peter te Serooskerke. — Raardahuisum, J. W. Liefdink te Raawoord.

Aan de Vrije Universiteit is de heer R. Kars Brouwer met lof bevorderd tot candidaat in de theologie.

De Administratie van „de Heraut“ verzoekt beleefdelijk aan die geabonneerden, welke dit blad direct (dus buiten tusschenkomst van boekhandelaars of Postadministratiën) van haar ontvangen, haar de verschuldigde abonnementsgelden, zijnde f 1.20, per Postwissel voor den 15 Juli e.k. te willen toezenden.

De kosten daarvoor kunnen van het bedrag worden afgetrokken.

Op ontvangst van den postwissel zendt de Administratie terstond hieraan bericht aan den afzender, dat tevens tot quitantie strekt.

Advertentiën.

EEN EVANGELIST.

34 jaar, gehuwd, zonder kinderen, geëxamineerd, bij de Classis en de Confessioneele Vereniging thans werkzaam, wenscht verplaatsing om een doleerende kerk te dienen. Aanbevelingen van doleerende predikanten worden gaarne verstrekt. Brieven franco, lett. B. B., aan het Bureau van dit blad.

Door A. GEZELLE MEERBURG, te Heusden is uitgegeven en bij franco overmaking van het bedrag bij hem te verkrijgen, of door iederen solieden Boekhandelaar te ontbieden:

Uit Duisternis tot Licht.

Gods leidingen met

ELIEZER KROPVELD.

Gehoren Israël, thans Predikant bij de Chr. Gerf. Gemeente te Alblastardam.

Prijs f 0.80.

of gebonden in een keurig bandje f 1.15. Dit boeiend geschreven werkje, dat geheel ten voordeele der Zending onder Israël wordt uitgegeven, en waartoe het Manuscript welwillend door den Schrijver is afgestaan, zal zeker velen welkom zijn. — In hart en huis zal het ongetwijfeld een goede en eervolle plaats innemen. — Als geschenk bij verschillende gelegenheden kan het uitnemmend dienst doen. Ook ter Evangelisatie is het bijzonder aan te bevelen.

Voor wie met het oog op het doel der Uitgave Intekenaren wil verzamelen, zijn op franco aanvraag Intekenlijst met Conditiën te bekomen bij den Uitgever.

Vrije Universiteit.

Telkens weer over „het Studiefonds“ te schrijven, zou ook voor den vriendelijken lezer op den duur allicht wat eentonig worden. Het pleit der barmhartigheid en der dienende liefde wordt nimmer eentonig. Maar in concreten vorm verliest het ook voor den trouwhartigsten, dikwijls den levendigen indruk van hare dingtaal. Cijfers en algemeenheden kunnen op den duur de belangstelling niet gaande houden. Met gedachten des geestes, in geestelijke waarheid, wordt de overtuiging gewekt en gevoeld. Ook het beginsel der weldadigheid moet in haren wortel geproefd en beproefd worden; anders verlaagt het geven meer, dan dat het verheft; het wordt een last, op zijn best eene gewoonte, in plaats dat het een lust, een „jus regale“, een koninklijk recht en voorrecht zijn zou.

Ik wensch, nu en dan, eenige gedachten en spreken op te nemen, die ons, soms zelfs in één woord, onder Gods zegen, tot een prikkel en spoorlag mogen zijn, om in het weldoen niet te vertragen. Mogen ze daartoe dienen dat ze ons den waren grond van weldoen doen zoeken in de Heilige Schrift; den vinden bovenal in den liefdedienst van Hem, Wiens genade wij weet, dat Hij om uwen wil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat wij door zijne armoede zouden rijk worden“ (2 Cor. 8: 9).

Er is schier niets gemeener dan dat men niet weet wel te doen, noch ook op de rechte wijze weldaden te ontvangen.

Niemand is gaarne schuldig, wat hij gebeld, niet ontvangen heeft.

Laten wij onze weldaden schenken, niet op leen geven.

Heerlijk is het eigen armoede te vergeten, als men anderen maar helpen kan.

Hij, die geeft zonder uitsicht om terug te ontvangen wat hij gaf, geeft veel meer dan een ander, die hetzelfde gaf.

Laat ons zoo geven als wij zelven ook zouden wenschen te ontvangen van anderen: vooral vrijwillig, spoedig, zonder eenige aarzeling.

Wie twijfelt in het geven is de naaste buurman van hem die weigert te geven.

Dr. Dr. HARTOG.

SCHOTSCH ZENDINGSKERK.

GOEDSDIENSTOEFENING.

Zondagmorgen, 10 uur, A. VAN OS. Zondagavond, 6 uur, F. W. A. KORFF.

ESTEY-ORGELS.

De beroemde AMERIKAANSCH EESTEY-ORGELS blijven zich steeds onderscheiden door krachtvollen en liefelijken toon, hoogst zamen constructie, werkelijke registers en sierlijk uiterlijk. In alle modellen en prijzen voor Kerken, Scholen en huiselijk gebruik, bij:

G. A. GOLDSCHMEDING,

Hoofd-Agent voor Nederland.

WARMOESSTRAAT 141.

AMSTERDAM.

NB. Doleerende Kerken worden opmerksaam gemaakt op de gunstige gelegenheid die bestaat tot Huren van bovengenoemde Orgels voor onbepaalde tijd, tegen billijke conditie. Men vrage CATALOGUS en PRIJSCOURANT.

UIT DE DIEPTE.

Leerredenen van Predikanten der Nederl. Gereformeerde Kerken

(DOLEERENDE).

1887—1888.

De Tweede Jaargang, waarvan het eerste nummer den 7den Juli 1887 verscheen, zal Leeredenen bevatten, welke in verschillende doleerende Kerken gehouden zijn. Reeds hebben voor dezen Jaargang huns medewerking toegezegd de Heeren: J. BAJEMA, C. L. D. VAN COEVERDEN, ADRIANI, F. FORTUIN, N. A. DE GAAY FORTMAN, J. H. F. GANGL, Dr. W. GEESINK, Dr. G. VAN GOOR Jbz., H. VAN GRIETHUYSEN Az., Dr. A. H. DE HARTOG, H. HOEKSTRA, J. H. HOUTZAGERS, J. HULSBOS, D. J. KARSSEN, P. J. W. KLAARHARMER, Dr. A. KUYPER, J. LANGHOUT, P. P. L. C. VAN LINGEN, H. W. VAN LOON, W. MAAN, J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL, C. A. RENIER, G. RINGNALDA, Dr. F. L. RUTGERS, A. VAN SCHELVEN, B. VAN SCHELVEN, C. L. F. VAN SCHELVEN, J. C. SIKKEL, P. VAN SON, J. TEVES Fz., A. VAN VEELOO, K. W. VETHAKE, Dr. L. H. WAGENAAR, J. J. WESTERBEEK VAN EERTEN, W. F. A. WINCKEL, T. H. WOODSTRA.

De uitgave geschiedt op denzelfden voet als van den Eersten Jaargang, ten voordeele van de kerk, waartoe geheel of gedeeltelijk voorzien moet worden in de traktementen der Predikanten, die door de handelingen der Haagse Synode hun inkomen benadeeld of vernietigd zien. Honderden hebben vergeefs getracht een Exemplaar van den Eersten Jaargang te koop. Deze was reeds in Januari uitverkoofd. Een bewijs dat volen met verlangen den nieuwen Jaargang te gemoet zien. En wie den Eersten Jaargang las, zal zeker met gaarste ook den Tweeden ontvangen. Alom is de intekening opengesteld. Slechts bij algemeene deelname is het voortzetten der uitgave mogelijk, want de prijs f 0.07½ per nummer van 16 (dikwijls 20) pagina's is zeer gering.

De Uitgever,
J. A. WORMSER.

AMSTERDAM, Juni 1887.

PELOUBET & Co., te NEW-YORK. REED-PIPE-ORGAN, (PIANO STIJL).

De aandacht van Orgelliefhebbers, Organisten en Kerkbesturen wordt gevraagd voor het REED-PIPE-ORGAN, instrument van nieuwe vinding, van PELOUBET & Co., te New-York, fabrikanten van de beroemde

Standard Organ -- Model-Organ.

De toon van het REED-PIPE-ORGAN is van indrukwekkende schoonheid en is van zoo uitstekende hoedanigheid, dat hij op gelijke lijn met het beste Pijporgel, ja zelfs in vele opzichten daarboven moet worden gesteld; hij paart verlaagende kracht aan aangrijpende bezielende liefdelijkheid en biedt een ongekenden rijkdom aan afscheuringen.

Tewijl het REED-PIPE-ORGAN dezelfde voordeelen biedt als een Pijporgel van eerste kwaliteit, behoeft het veel minder ruimte, geen onderhoud en het kost slechts een derde van den prijs. De soliditeit is volstrekt.

Door de eerste Organisten en Musici in de Vereenigde Staten zijn deze Orgels geëxamineerd en zij hebben eenparig de meest onverdeelde bewondering en waardeering voor het REED-PIPE-ORGAN uitgesproken.

HET STANDARD ORGAN, MODEL-ORGEL.

van PELOUBET & Co., te New-York, onderscheidt zich gunstig door zijnen omvang, rijken, liefelijken en zangrijken toon, groote soliditeit en schoonen vorm, en is in eene sortering van 25 exemplaren doorlopend in nijn Magazijnen voorraadig.

Men vrage Catalogus.

Generaal-Agentschap voor Nederland.

C. KETTNER,

AMSTERDAM.

1ste Magazijn en Kantoor, Kalverstraat 52.

Groote Magazijnen en Fabriek, Spuistraat 231.

OOST-INDIË.

Nederlanders, die dienstnemen bij het Indische leger ontvangen, bij het aangaan van een zes-jarige verbintenis een handgeld van DRIE HONDERD GULDEN.

Aanbrengpremie TIEN GULDEN.

Nadere inlichtingen zijn gratis te bekomen bij het Departement van Koloniën en bij alle Burgemeesters.

Uitgaven van J. A. WORMSER te Amsterdam:

De Drie Formulieren van Eenigheid, VOOR GEMEENTELIJK GEBRUIK UITGEGEVEN

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs inge. 35 Cent; 25 Exempl. f 8.—; 50 Exempl. f 15.—. In stevigen Omslag met linnen rug: 45 Cent; 25 Exempl. f 10.—; 50 Exempl. f 19.—.

Dezelfde uitgave met daaraan toegevoegd:

KORT BEGRIIP DER CHRISTELIJKE RELIGIE,

uitgegeven door de Predikanten

C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN, NAMENS DE

Commissie van Toezicht op het Godsdiensonderwijs bij de Ned. Herv. Gem. te Amsterdam.

Prijs inge. 40 Cent; 25 Exempl. f 9.25; 50 Exempl. f 17.50. In stevigen Omslag met linnen rug: 50 Cent; 25 Exempl. f 11.25; 50 Exempl. f 21.50.

Gedrukt ter Kon. Ned. Stoomdrukkerij, WARMOESSTRAAT 106 te AMSTERDAM.